

DEAF
CULTURE,
HERITAGE AND
DIVERSITY

Workshop Deaf Studies

Kunst door doven

Kunst en literatuur van doven

Co-funded by
the European Union

Inhoud

- Wat is dove kunst?
- Verschillende soorten dove kunst
- De'Via
- Surdisme
- Video “Deaf Artvists”
- Discussie en slotreflecties
- Onderzoek naar een dove kunstenaar en diens werk
- Presentatie groepswork

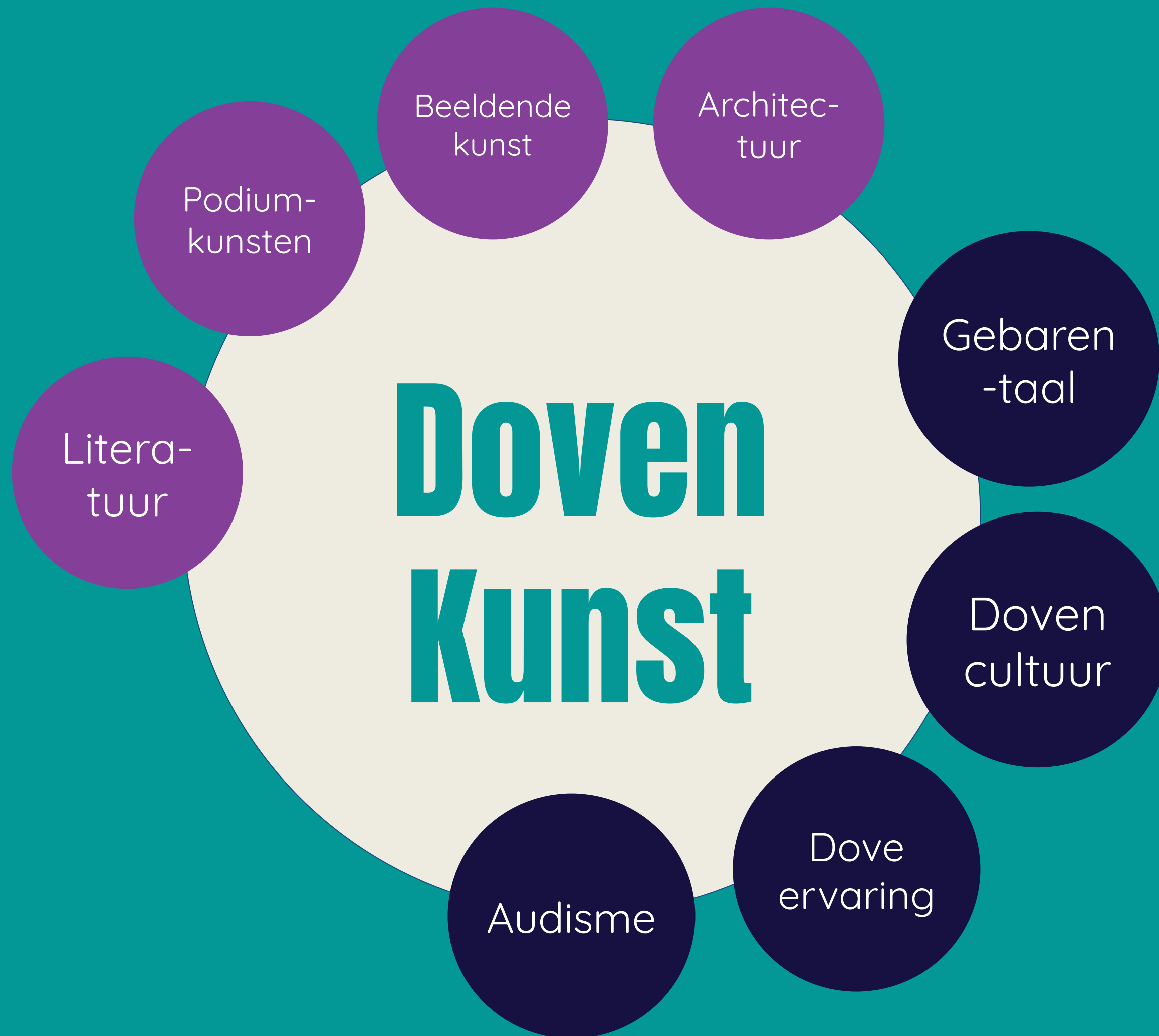

DEAF
CULTURE,
HERITAGE AND
DIVERSITY

Wat is dove kunst?

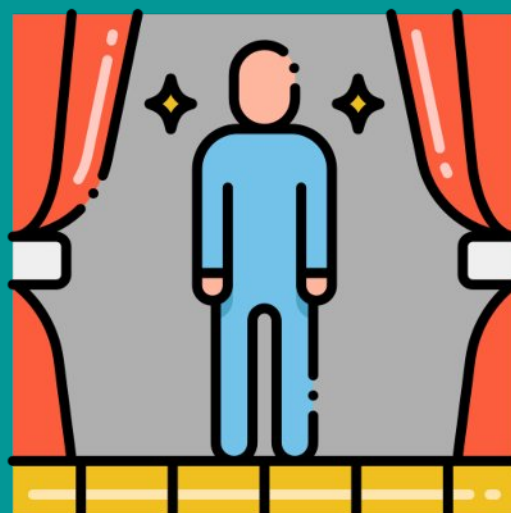

Co-funded by
the European Union

Podiumkunsten/Literatuur

- Theater
- Performancekunst
- Dans
- Lieder
- (Beeldende) Kunst
- ABC-verhalen
- Cijferverhalen
- Kinderliedjes
- Poëzie
- Visuele volkstaal

- Grappen/Humor
- Fictie (romans, korte verhalen, enz.)
- Stripverhalen
- enz.

Kun je een paar voorbeelden bedenken?

Film

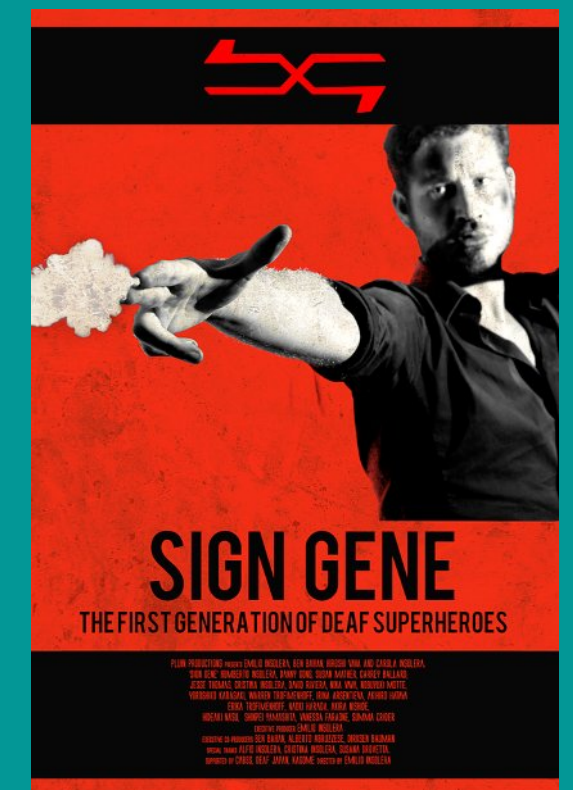
- Film
- Televisie
- Videokunst
- Animatie
- Enz.

CODA op Lumo.tv

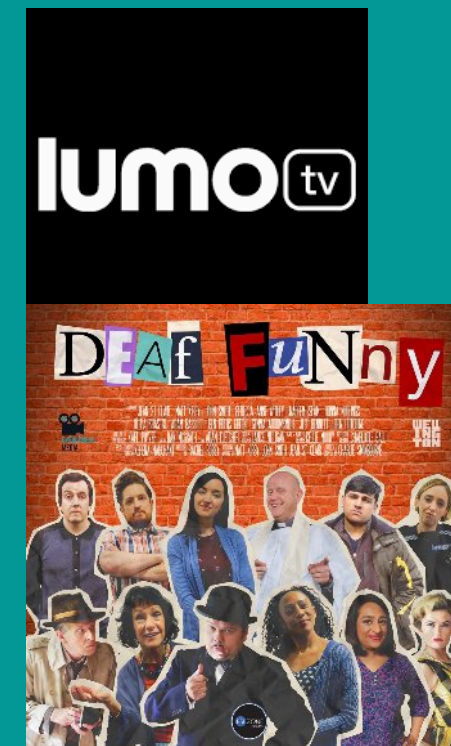

Sign Gene: The First Deaf Superheroes
van Emilio Insolera (2017)

Kun je een paar voorbeelden bedenken?

Korte films van Lumo.tv,
Deaf Funny (C. Swinbourne, 2017)

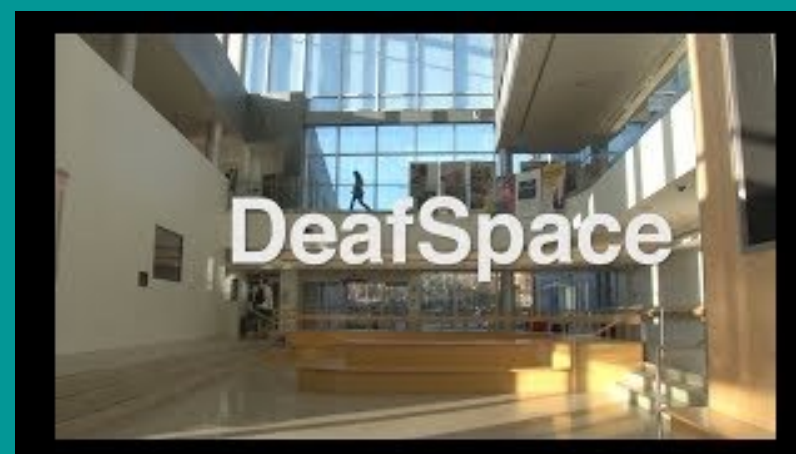

Co-funded by
the European Union

Architectuur

- Gebouwoontwerp
- Stedenbouw en landschapsplanning

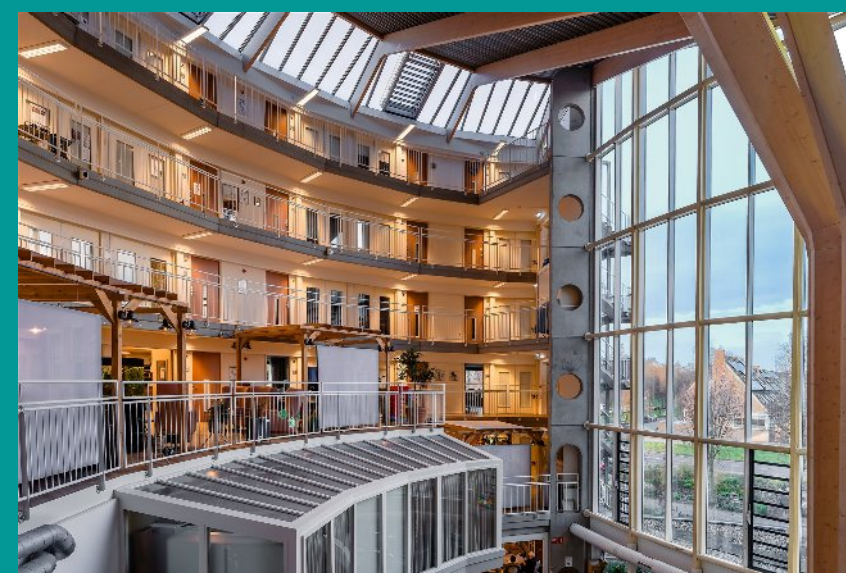
DeafSpace-documentaire,
Rachel Saputro

*Hoe architectuur
verandert voor doven,* Vox

Ontwerp van ruimtes voor doven

<https://gallaudet.edu/campus-design-facilities/campus-design-and-planning/deafspace/>

De Gelderhorst
- Ede, Nederland

Co-funded by
the European Union

Beeldende kunst

- Schilderkunst
- Beeldhouwkunst
- Tekenend
- Fotografie
- Digitale kunst
- Illustratie
- enz.

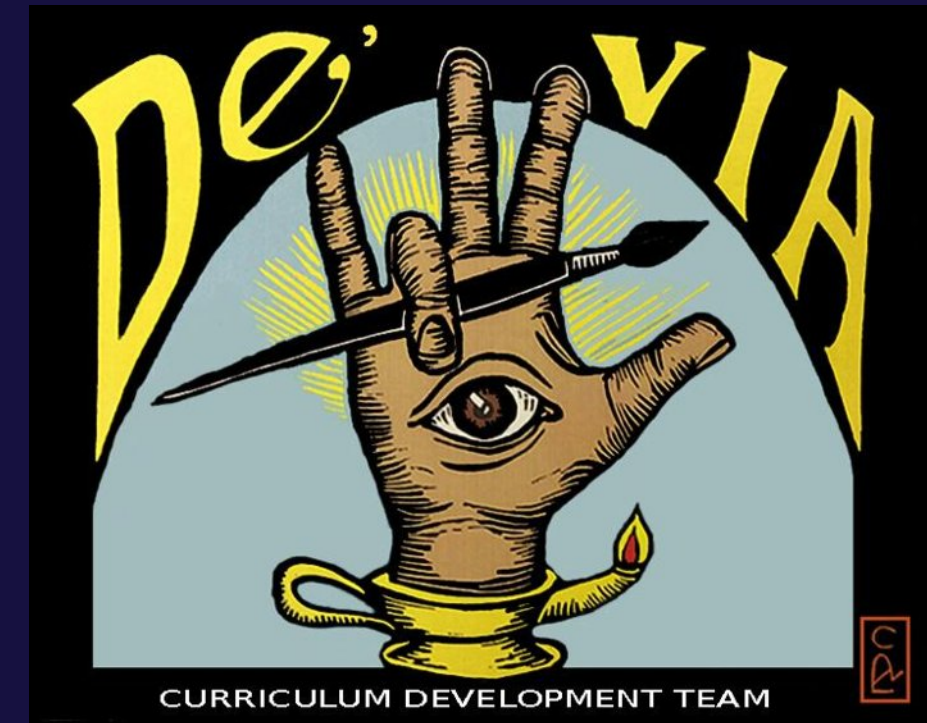
Kun je een paar voorbeelden bedenken?

Kunst door dove kunstenaars

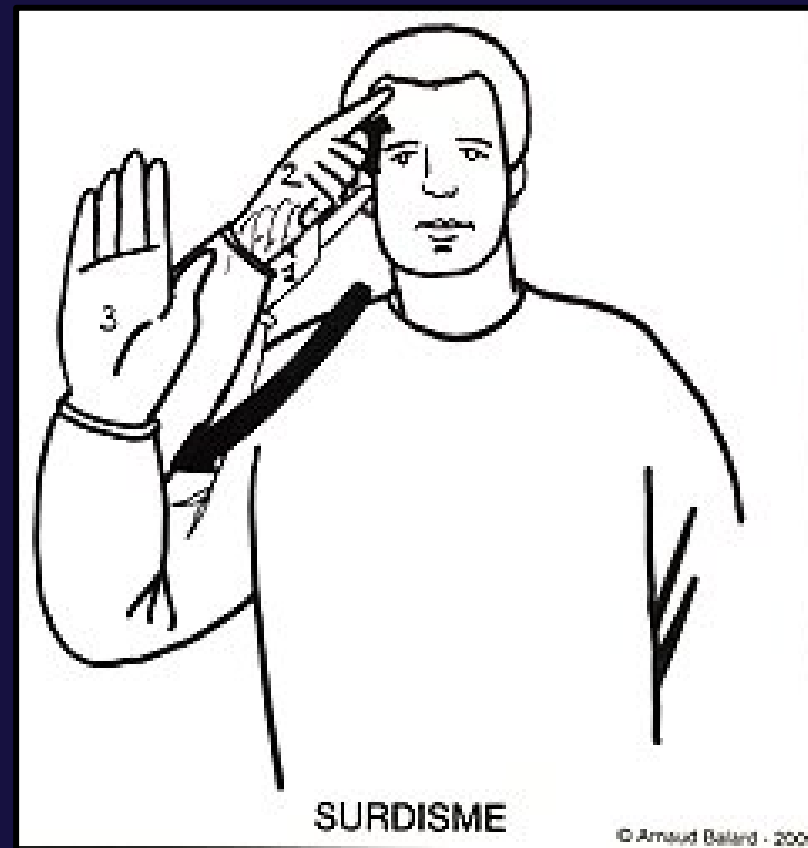
In de 20e eeuw, met name na de wereldoorlogen, begonnen dove kunstenaars zich explicieter te richten op thema's die verband hielden met doofheid, de dagelijkse ervaringen van het doof zijn, audisme, de strijd voor rechten en het belang van gebarentaal. Deze trend kwam in de jaren zestig sterk in een stroomversnelling, vooral in de Verenigde Staten.

De' Via (Deaf View/Image Art) VS, 1989

Logo "De' Via Curriculum
Development Team"
door David Call

Surdisme

Frankrijk, 2009

De'VIA (Deaf View/Image Art)

De'VIA is een kunstbeweging die de ervaringen van dove mensen onderzoekt en uitdrukt vanuit culturele, taalkundige en intersectionele perspectieven. De beweging is ontstaan uit een groep kunstenaars vlak voor het Deaf Way Festival in 1989.

De vier elementen van De'VIA:

- **De:** Uitdrukking van *bevestiging, verzet* en bevrijding voor dove en doofblinde personen.
- **V:** Het perspectief van dove en doofblinde mensen en hun manier om in de wereld te leven.
- **I:** Beelden, motieven en symbolen die de dove ervaring (visualisatie).
- **A:** Kunst, activisme, esthetiek en authentieke uitdrukking van de dove ervaring.

De' VIA - Motieven

- Handen, ogen, monden, oren
- Kinderen
- Dieren (honden, vogels, vlinders, motten, vissen, paarden, olifanten)
- Natuur (bomen, bloemen, vooral zonnebloemen en paardenbloemen, golven of bergen)
- Deuren als doorgangen of obstakels
- Muzikale verwijzingen voor ASL (partituren, noten, instrumenten)
- Maskers, poppen, marionetten, robots
- Verkeersborden, spiegels, gloeilamp, bel, handschoen, blauwe tape, brug, hamer, CI, palissaden, kruis, sleutel
- Kettingen, riem, gevangenis, touw, prikkeldraad, haken
- En nog veel meer...

De' VIA

*Bell School 1944,
Betty G. Miller (1972)*

<https://deaf-art.org/deaf-art/devia-posters/>

*Kunstmatig gehoor,
Nancy Rourke (2012)*

*Inzicht in het werk van De'Via door Nancy Rourke: <https://www.youtube.com/watch?v=9RmaBaQHgiw>
Interviews: <https://youtu.be/6Og4BMcp3WA>
<https://youtu.be/tA807S8730o>*

Surdisme

Het **Surdism** Manifesto werd in 2009 opgesteld door de Franse doofblinde kunstenaar en activist **Arnaud Balard** ter gelegenheid van het 20-jarig jubileum van De'VIA – ondanks het feit dat Arnaud geen kennis had van of ervaring had met Deaf View/Image Art De'VIA.

Arnaud Balard, in <https://deaf-art.org/profiles/arnaud-balard/#>

Het Surdism Manifesto is een soortgelijke bewering over beeldende kunst die uniek is voor de **dove ervaring** en zich uitbreidt naar **andere genres van culturele expressie**, zoals: film, theater, literatuur (in gebarentaal en geschreven). Het omvat ook termen en concepten zoals *audisme* en *Deafhood* en roept op tot een activistische component in het maken van kunst met een doof-thema (d.w.z. **ARTivisme**).

<https://surdistsunited.com/>

Een non-profitcollectief van beeldend kunstenaars, filmmakers, dichters, verhalenvertellers, schrijvers en performers die zich inzetten voor het creëren van kunst over de ervaringen van doven en sociale rechtvaardigheid via ARTivisme.

DEAF
CULTURE,
HERITAGE AND
DIVERSITY

Video Deaf Artists

Co-funded by
the European Union

**Extra
individuele
activiteit**

Geef uiting aan je ervaringen als dove via kunst

Co-funded by
the European Union

DEAF
CULTURE,
HERITAGE AND
DIVERSITY

**Extra
groepsactivi
teit**

Kies een dove kunstenaar en doe onderzoek!

Je kunt een artiest kiezen van <https://deaf-art.org/artists/>

Co-funded by
the European Union

Bronnen

Deaf Art door Rochester Institute of Technology, <https://deaf-art.org/>

De'VIA Curriculum, <https://deviacurr.wordpress.com/>

Durr P. (2006), *De'VIA: Investigating deaf visual art*, RIT Scholar Works, Rochester Institute of Technology. In <https://scholarworks.rit.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=&httpsredir=1&article=1424&context=article>

Folchi, A. en Rossetti, R. (2007). *Il colore del silenzio. Dizionario biografico internazionale degli artisti sordi*. Electa.

Holcomb, T. K. (2023). *Introduction to Deaf culture*. 2e druk. Oxford University Press. <http://www.introductionto deafculture.com/intro-to-deaf-culture.html>

Leighty R. (2020), “*Surdism - What’s That?*” over *dove kunstenaars* in <https://deafartists.wordpress.com/2020/02/04/surdism-whats-that/>

Rit Libraries, *dove kunstenaars en De'VIA*, in <https://infoguides.rit.edu/deafart>

Surdists United, <https://surdistsunited.com/>

Contact

<https://deafstudies.eu/>

Deaf Culture, Heritage and Diversity

@deafstudies.eu

TURKOOIS

Innosign

Witaf
Seit 1865 im Dienste der Gehörlosen

ISTITUTO DEI SORDI
DI TORINO